

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

інноваційного мислення у педагогів та їхньої здатності мотивувати учнів до творчого пізнання математичних концепцій.

Список використаних джерел:

1. Ачкан, В., Процик, Н. (2024). Задачі орієнтовані на розвиток креативного мислення учнів та студентів у процесі навчання математики. *Педагогічний дискурс*, 35, 46–54. https://www.researchgate.net/publication/385308815_Zadaci_orientovani_na_rozvitok_kreativnogo_mislenna_ucniv_ta_studentiv_u_procesi_navcanna_matematiki
2. Бабак, А. І., Вольянська, С. Є. (2021). Креативне мислення – ключова компетентність педагога ХХІ століття. *Теорія та методика навчання та виховання*, 51, 18–22. https://www.researchgate.net/publication/357125425_KREATIVNE_MISLENNIA_-_KLUCOVA_KOMPETENTNIST_PEDAGOGA_STOLITTA
3. Благодир, Л. А. (2015). Задачі як засіб розвитку творчого мислення учнів на уроках математики. *Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМ*плюс–2015»*. Матеріали ІІ міжнар. наук.-метод. конф. (Суми, 3–4 груд. 2015 р.): [у 3 ч.]. Ч. 1. Суми: «Мрія».
4. Дубасенюк О.А. (2011) Креативний підхід до професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів. *Креативна педагогіка*, 2011. № 4. С. 23–28. <http://eprints.zu.edu.ua/12838/1/23.pdf>

ІГНАТЕНКО Сузанна Олександрівна

**КРЕАТИВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У
ПРОВЕДЕННІ РУХЛИВИХ ІГОР**

Проблему креативного підходу у професійній діяльності вчителя висвітлювали у своїх працях Башавець Н.А., Бугаєнко Т. В., Фаріонов В.М., Романенко В.В., Білогур В.Є., Штурба В.В. та ін. [1; 2; 3].

Вони окреслюють, що креативність педагогічної діяльності виявляється через відкритість вчителя щодо педагогічних інновацій, гнучкість, критичність мислення, творчу уяву.

Креативність учителя фізичної культури є ключовим чинником у зацікавленні учнів фізичною культурою і спортом, розвитку їхньої фізичної активності та формуванні позитивного ставлення до здорового способу життя. Особливо це стосується проведення вчителем рухливих ігор, які повинні бути не тільки корисними, а й захопливими.

Креативність у проведенні рухливих ігор допомагає урізноманітнити уроки фізичної культури, зробити їх захопливими для всіх учнів і сприяти їхній активній участі. Використовуючи нестандартні методи, учитель може

перетворити заняття на захопливий динамічний ігровий процес спрямований на розвиток координації, швидкості, витривалості та командної роботи.

Креативність є важливою у проведенні рухливих ігор, оскільки відбувається мотивація учнів (нестандартні підходи роблять уроки фізичної культури більш цікавими, допомагають залучити навіть пасивних дітей), розвиток комунікації (ігрові завдання сприяють взаємодії, співпраці та формуванню лідерських навичок), адаптація до умов (у разі поганої погоди або нестачі інвентаря креативність дозволяє швидко знайти альтернативні варіанти їх проведення).

Наведемо деякі сучасні методи креативного підходу вчителя фізичної культури у проведенні рухливих ігор.

1. Модифікація класичних ігор.

Замінюючи правила, додаючи нові елементи або сюжет, можна зробити традиційні ігри більш цікавими. Наприклад: у класичній грі «Квач» можна додати «суперсилу» – захоплений гравець не вибуває, а повинен виконати певну вправу (присідання, стрибки тощо), щоб повернутися в гру. У грі «Квач» можна додати ролі (наприклад, «заморожений» гравець має виконати 20 присідань, щоб повернутися в гру). У футболі дозволити забивати голи не тільки ногами, а й головою чи іншими частинами тіла.

2. Використання сюжетних ігор.

Діти люблять фантазувати, тому додавання історії до гри робить її цікавішою. Ігри із сюжетом заохочують дітей завдяки фантазії активніше включатися в процес. Наприклад: Замість простої гри «Перетягування канату» можна перетворити її на битву лицарів або змагання вікінгів. «Скарби піратів» – команди шукають заховані предмети, виконуючи окреслені фізичні вправи. «Космічний рейнджер» – учні уявляють себе астронавтами, які мають подолати перешкоди (біг, стрибки, координаційні вправи тощо).

3. Інтеграція технологій.

Можна використовувати смартфони, додатки для відстеження активності, QR-коди з завданнями на станціях. Фітнес-браслети або смартфони для підрахунку кроків під час активностей. Застосування цифрових інструментів робить рухливі ігри ще цікавішими. Наприклад: QR-квест – на станціях розміщені коди, які учні сканують, отримуючи фізичне завдання (наприклад, пробігти дистанцію, постояти в планці тощо).

4. Гейміфікація та командна робота.

Додавання рейтингової системи, змагальних елементів або рівнів, нагород або завдань для команди підсилює інтерес учнів. Наприклад: гра «Спортивний квест» – команди отримують карту із завданнями та поступово проходять випробування (естафети, вправи на баланс, швидкість тощо). «Захоплення фортеці» – команди намагаються пройти випробування та дістатися до фінішу, виконуючи різні завдання. Гра «Метеоритний дощ» – учитель або один з учнів підкидає у повітря кілька повітряних кульок (можна використовувати тенісні

м'ячі), завдання гравців – не дати їм впасти на підлогу, кожен учасник може підбити кульку лише раз, після чого її повинен підбити інший гравець, якщо кулька впала, команда отримує штрафне завдання (наприклад, 10 присідань).

«Полювання на скарби» – поле гри розмічається на зони, де розкидані «скарби» (конуси, м'ячі, кубики), учні діляться на команди і за сигналом кожен учасник повинен добігти до зони, взяти один предмет і повернути його до свого табору, перемагає команда, яка збере найбільше «скарбів» за певний час.

5. Використання нестандартного інвентаря.

Замість традиційних м'ячів, канатів чи обручів вчитель фізичної культури може використовувати повітряні кульки, м'які іграшки, стрічки або навіть звичайні пластикові пляшки тощо. Наприклад: гра «Вибий пляшку» – учні кидають м'ячі, щоб збити пляшки суперників, але можна використовувати й м'які предмети для більш безпечного варіанту. «Повітряний волейбол» – замість м'яча використовується повітряна кулька, що спрощує гру для молодших школярів. «Баскетбол з газетними м'ячами» – м'ячі створюються з газет та скотчу, що додає новизни грі.

6. Використання музики та ритму.

Музика допомагає покращити координацію учнів, розвиває відчуття ритму та створює позитивну атмосферу. Наприклад: танцювальні рухливі ігри на швидкість реагування.

Гра «Живі статуї» – діти рухаються під музику та зупиняються, коли вона вимикається в обраній позі, хто поворухнувся – отримує штрафне завдання (наприклад, 10 разів виконати згинання та розгинання рук в упорі лежачі).

7. Інтерактивні рухливі ігри.

Поєднання фізичної активності з розумовими завданнями підсилює ефективність навчання. Наприклад: гра «Спортивна математика» – учні виконують фізичні вправи після правильної відповіді на математичне завдання. «Алфавітна естафета» – команди повинні зібрати слово, виконуючи фізичні завдання на кожну букву. «Світ на виворіт» – учень кожної команди має добігти до певної станції і правильно прочитати прислів'я або приказку, яку написано перевернуто і лише після цього швидко повернутися назад до команди. «Збери слово» – за сигналом треба добігти до місця де у кожної команди є 8 великих літер, які перемішені між собою, треба швидко зібрати їх у одне слово, щоб не залишилось зайвих літер (літери можуть бути з іноземної мови, яку вони вивчають). «Рухливий алфавіт» – учитель розкладає картки з буквами на майданчику, учні бігають, а за сигналом повинні швидко знайти літеру, з якої починається їхнє ім'я або певне слово.

Вчителю фізичної культури варто розвивати власну креативність. Цьому сприяє вивчення нових підходів та методик через вебінари, сучасну фазову літературу, обмін досвідом з колегами; спостереження за дітьми, їхніми інтересами, адаптація ігр відповідно до їхнього рівня активності; впровадження

змішаних форматів (наприклад, об'єднувати фізичні вправи з логічними завданнями тощо).

Висновок. Креативність у викладанні фізичної культури допомагає зробити уроки яскравими, цікавими, захопливими, корисними та ефективними. Використання нових підходів дозволяє залучити всіх учнів, незалежно від рівня фізичної підготовки та сформуванати у них любов до руху та активного способу життя.

Креативний підхід до проведення рухливих ігор через використання сюжетів, гейміфікації, нестандартного інвентаря та інтеграції сучасних технологій сприяє зацікавленню дітей фізичною культурою, спортом і здоровим способом життя. Кожна з них сприяє розвитку різних фізичних і соціальних навичок – швидкості, координації, витривалості, командної роботи, комунікації, взаємодії, співпраці тощо .

Список використаних джерел:

1. Башавець Н.А., Фаріонов В.М., Романенко В.В., Білогур В.Є., Штурба В.В. Особливості фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури «*Наука і техніка сьогодні*» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)): журнал. 2023. № 13(27) 2023. С. 438-451.

2. Башавець Н., Іваній І, Мухаріна Ю., Мельнік А. Еволюція та перспективи вдосконалення професійної освіти в галузі фізичної культури та спорту в Україні *Наукові записки БДПУ* Серія: Педагогічні науки. Вип. 1. 2023. С.247-255.

3. Бугаєнко Т. В. Індивідуальність і стиль учителя фізичної культури: навч.-метод. посіб. Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. 84 с.

4. Ігнатенко С.О., Богатов А. О. Сучасні проблеми теоретико-методологічних основ у фізичному вихованні. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал* Одеса: ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2023. № 55 Т. 2. С. 84-96.

5. Ігнатенко С. О., Прокоф'єва Л. А. Теоретичне обґрунтування важливості занять із фізичного виховання у загальноосвітніх закладах. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал* Одеса, 2023. Випуск 56. Т 1. С. 71-73.

ІЛАСОВ Олександр Олександрович

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДИК ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна концепція розвитку системи шкільної освіти орієнтована не тільки на засвоєння учнем певного обсягу знань, але й на формування практичних умінь і навичок. У зв'язку із цим одним з найважливіших завдань є розвиток у школярів

ДОННИКОВА Ірина Анатоліївна Креативність в контексті людинотворчої місії освіти	119
ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна Розвиток креативності у технологічних інноваціях сфери фізичної культури та спорту	122
ДУ Цзіні Практика та дослідження розвитку творчості в образотворчому мистецтві	125
ДУБОВИЙ Захар Сулейманович Розвиток креативності через сучасні вокальні техніки: експериментальний підхід	130
ДУЩЕНКО Ольга Сергіївна Розвиток креативності як необхідна умова підготовки майбутніх учителів	134
ДЬОМІНА Тетяна Олександрівна Формування наукової творчості у здобувачів вищої освіти з біомедичної інженерії	139
ДЯЧОК Дмитро Олександрович Креативність при викладанні сучасних інформаційних технологій	143
ZAKALYK Halyna Creative Methods And Creative Approaches In The Practical Activities Of Medical Students	146
ЗДІР Дарина Русланівна STEM-проекти як засіб розвитку креативності у молодших школярів	151
ЗЕНЧЕНКО Тетяна Федорівна Комунікативна компетентність — основа конструктивної комунікації: інноваційний вимір	154
ЗОЗУЛЯК-СЛУЧИК Роксоляна Василівна Розвиток креативності майбутніх фахівців соціальної сфери в освітньому процесі ЗВО	156
ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна Роль STEM-освіти у розвитку креативності й інноваційного мислення здобувачів освіти	160
ІВАНОВА Олена Сергіївна Психологічні механізми розвитку креативності як ресурсу інноваційної діяльності	163
ІВЛІЄВА Ольга Михайлівна Реалізація креативного підходу при підготовці вчителів математики	168
ІГНАТЕНКО Сузанна Олександрівна Креативність вчителя фізичної культури у проведенні рухливих ігор	172
ІЛАСОВ Олександр Олександрович Використання ігрових методик для розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти	175
ІНОЗЕМЦЕВ Сергій Анатолійович Інтеграція екологічного виховання у позашкільну освіту: ефективні методи та підходи	179
КАМЕНЧУК Тетяна Олегівна Розвиток креативного мислення на уроках безпеки життєдіяльності	181
КАРПОВА Ірина Гораційвна Теоретичні основи творчості у креативному розвитку особистості засобами соціально-виховній діяльності	184
КАСЯРУМ Сергей Олегович Розвиток креативності здобувачів вищої освіти у процесі навчання фізико-математичних дисциплін	189